

EESTI POLITSEILEHT

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 26 (134).

12. juulil 1924 a.

IV. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas Mk. 800.—
 poole aastas 400.—
 weerand aastas 200.—
 Üksik number maksab Mk. 20.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.
 Toimetuse ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 103.
 Awatud kell 1/9 — 1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:
 1/1 lehek. Mk. 3000.— 1/4 lehek. Mk. 800.—
 1/2 1500.— 1/8 400.—
 1/3 1000.— 1/16 200.—
 1/32 lehek. Mk. 100.—

Lehe eesküljel 75% o, tekstis 100% o kallim.
 Adressi muutmine 10 mk.
 Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
 Jooksew arwe Eesti panga Tall. osak. nr. 543

Sisu: 1) O. Angelus, Välispolitsei koosseisude vähendamisest. 2) A. Liit, Kuritegude jälgimine. 3) Kuritegijatest, kui leiduritest. 4) Hra J. Sooman'i lahkumise puhul siseministeeriumi teenistusest. 5) Ametlik osa. 6) Mitmesugust. 7) Küsimused ja kostmised. 8) Kuulutused.

Wälispolitsei koosseisude vähendamisest.

O. Angelus.

Riigiasutuste koosseisude vähendamine on meil praegu kõige põnewam ja õieti kõige walurikkam päewaküsimus. Meie oleme nüüd selle seisukohani jõudnud, millele asus, wõi õigemini asuma pidi paari aasta eest, näituseks, Austria wabariik, ainult selle tähtsa wahega, et meie ise wõime oma tahtmise järele staatisid kokku tõmata ja wõime seda ka tegemata jätta, kuna Austria seda rahwasteliidu kontrolli ja selle teostaja hollandlase Dr. Zimmermann'i järelwalwel oli sunnitud tegema.

Ametnikkude ja ametasutuste suhtes on meil palju ühist Austriaga. Oleme wäike riik, oma riigiaparaadi oleme suure ilma-riigi eeskujul korraldanud, õigemini keisririigilt pärandanud ja oleme lõpuks sunnitud rahapuudusel koosseisusid kärpima ja isegi iseseiswaid üksusi likwideerima.

Et meil liig palju ametnikke oli ja osalt weel on, selles ei kahtle keegi, ei walit-

sus ega riigikogu, ei seltskond ega ametnikkude pere. Ja tõsiasi on, et tihti suured koosseisud ei ole töö kiirusele ja edule kasuks, et tööpuudusel töid wälja mõeldakse, korraldusi tehakse, mis kellegile tulu ei too. Samas Austrias oli mul läinud aastal mitmel korral juhus tähele panna, et neis asutustes, kus arwurikas ametkond, wäga palju kontrolli oli, nii et, wõib olla, iga asutuse kahe ametniku peale üks sama asutuse järelwalwe ametnik tuli, mis muidugi kuidagi loomulikuks pidada ei saa. Mida rohkem ametnikke, seda vähem tööd igal ühel, ja mida vähem tööd, seda keerulisemaks töö tehakse ning mida keerulisem töö, seda rohkem waja kontrolli.

Meie seltskond on palju etteheiteid teinud ametasutustele pikaldase töö ja suurte koosseisude pärast. See on loomulik, seda enam, et ametnikke kritiseerida wäga tänulik ja kerge töö on,

nii et ka meil, nagu Inglismaal, peaaegu juba võib öelda, et see on halb kodanik, kes oma walitsust ei siuna. Ja meil eriti on see kritiseerimine arusaadaw: meil on noor riik, igal kodanikul on weel wäga elaw huwi tema wastu, tahame kõik teda kaswatada, tema edenemisele, nagu tema rajamiselgi, abiks olla, tema on weel täielikult meie hing ja meie weri.

See tööpikalduse etteheide on olnud alati seotud koosseisude vähendamise nõudmisega, kusjuures harwa on arwesse wõetud, et meie, nagu juba tähendatud, oma asutusi, nagu kõik uued endiste Austria ja Wene keiserriikide territooriumil tekkinud riigid, wanade seaduste alusel ja wana süsteemi järele pidime korraldama, et võimalik ei olnud korraga midagi uut luua ja et see wana korra ümberloomine ei ole ainult hea tahtmise, waid ka aja küsimus. Nüüd, kus mitu aastat tegelikku elu juba selja taga, tarwilised kogemused käes, võib kindlaminini koosseisude kärpimise küsimuse lahendamisele ja asutuste koondamisele ning wajaduse korral likwideerimisele asuda, seda enam, et riigi majandusline seisukord nõuab tingimata sarnast kokkuhoidmist eelarwes. Kuid ühte asja ei saa muidugi ametnikkude vähendamisel ära unustada, et liig suur vähendamine kokkuhoidmine ei ole, waid pillamine; sest, näit., sajameheline piiriwalwe wõi paari saja suurune politsei oleks meil luksusasi, oleks fiktsioon, sest kas sarnast piiriwalwet wõi politseid meil oleks wõi mitte, oleks muidugi ükskõik, kasu sarnase arwuga piiriwalwe wõi politsei aparraat mingisugust ei tooks.

Asudes eriliselt välispolitsei koosseisude edaspidise vähendamise küsimuse juure, mille kohta kord juba „Eesti Politseilehes“ sõna wõtsin (w. nr. 23, „Politsei peawalitsuse uued koosseisud“), tuleks tähendada, et üldse politseide suur kokkutõmbamine majandusliselt raskel ajal on kahe teraga mõök, sest kuritegu kaswab sarnasel ajal silmnähtawalt. Ja jällegi sama Austria korra juure tagasi pöörates, kes üldse koosseisude vähendamisele on eeskujuks saanud teistele riikidele, peab tähendama, et seal protsentuaalselt politseid kõige tagasihoidlikumalt vähendati. Austria politsei on wõrreldes meie omaga nii kui nii suur, ilma oma walitsuste politseita ulatab tema arw üle 15.000, tähendab meie omast ligi 8 korda suurem, kusjuu-

res aga maa-ala ainult weidi vähem kui kaks korda suurem on ja elanikkude arw umbes kuus korda suurem. See on osalt sellest tingitud, et ametnikkude arw Austrias üldse wäga suur oli ja on — umbes 250.000 ametnikku 1. nowembril 1923. a., kelledest kuni käesolewa aasta märtsikuuni lasti 65.000 lahti. Teiseks peab ütlemä, et meie politsei töö hulga suuremaks on läinud, kui tema Wene ajal oli (sealjuures on aga, nagu allpool toodud tabelist näha, koosseisud palju väiksemad): maksude sissenõudmised, emigrantide suur arw, sissesõidu- ja peatuslubade wäljaandmised, pikendamised jne. annawad palju tööd, eriti kantseleitööd juure. Edasi ajawad meie inimesed, kes Wene ajal võimalikult wähe politseis käisid, nüüd wäga palju asju jaoskondades ja politseiwalitsustes, sest tegemist on oma rahwusest ametnikkudega emakeeles, politsei on ühe sõnaga kergelt kättesaadaw, ja kui mina alguses tähendasin, et suured koosseisud wiiwad tihti kõiksuguseid ülemusi töö otsimise ja wäljamõtlemise peale, siis ei saa seda politsei kohta mitte öelda.

Wälispolitsei koosseisusid on juba tuntawalt vähendatud, arwatawasti saab neid weelgi vähendada, kuid, minu arwates, mitte enam wäga suurel määral. Siin tekiwad kaks küsimust: kui suurt kasu toob ühe ametniku vähendamine ja kuidas on lähemalt waadeldes meie politsei koosseisuga lugu?

Üldiselt peab tähendama, et praegusel ajal sarnastes asutustes, nagu politsei, palgad teewad ümmarguselt $\frac{3}{4}$ (75%) eelarwest wälja, — see ei ole ainult meil, waid samuti ka Inglismaal, Saksamaal, Austrias jne.

Wälispolitseis on, ilma peawalitsuse ametnikkudeta, käesolewa aasta 8 kuu eelarwes ette nähtud 1682 inimest. Kulud on wälja arwatud läinud aastate tege-
likkude wäljaminekute alusel, nii et meie umbkaudselt saame õige pildi, kui wõrdleme tähendatud ametnikkude arwu ja 1924. a. 8 kuu eelarwega nõutud krediite.

Keskmine palk — kordan, et järgmised wäljaarwamised alluwate asutuste kohta käiwad — on 5800 mk., teiste sõnadega 3. järgu raiooniülema ehk wanema kordniku palk. Et sarnane summa tuleb wälja (wõiks arwata, et keskmine kuupalk peaks suurem olema), on seletataw nende mahaarwamistega, mis „R. T.“ nr. 1/2 — 1923 a. awaldatud „Riigiametnikkude ja

-teenijate palgaseaduse“ § 2 p. b. põhjal ette võetakse 5% ulatuses neile, kelle teenistuskohd on linnades ja alewites peale Tallinna, Nõmme alewi, Narwa, Narwa-Jõesuu, Wasknarwa, Tartu, Walga, Petseri, Petseri maakonna ja Naroowa taguste waldades, kus terve palk wälja maksetakse (ilma mahaarwamisteta saawad peale selle weel palka Tallinnas asuwa Harju maakonna politsei linnaümbruse jaoskonna ametnikud) ja mahaarwamistega, mis sama seaduse § 2 p. c. põhjal 10% suuruses maal asuwate ametnikkude palkadest kinni peetakse. Kuupalka juure tuleb weel arwata n. nim. 13. kuupalk, mis ühe kuu kohta keskmiselt 483 mk. wälja teeb, seega oleks ainult kuupalk $5800 + 483 = 6283$ (mk.).

Laste abiraha teeb iga ametniku peale keskmiselt 445 mk. kuus wälja, arstiabi ja toetus 270 mk. Wiimaste kulude kohta peab järgmist tähendama: kuna paljud ametnikud aastate kaupa üldse ei waja arstiabi, on teiselt poolt juhtumisi olnud, kus perekonnata ametnik, ise teenistuses olles, peaaegu sama palju arstiabi tarwitab, kui tema palka saab. Minul oli juhus selle küsimuse kohta teateid saada ja selgub, et mõni ametnik ühe ja sama haiguse (mitte kardetawa ja tööd takistawa) pärast ühe arsti juurest teise juure läheb, sellega asjata aega wiidab, oma närwe rikub ja ei too omale ega riigikassale kasu. Sarnased juhtumised on erandid, aga nemad näitawad siiski, et eelarwes leidub kulusid, mille suurenemine wõi vähenemine ripub ainult ametnikkudest enestest.

Warustus maksab kuus keskmiselt 750 mk., sest kantseleiametnikud teatawasti ei saa warustust. Wäga tõenäolik paistab siiski, et tulewikus enam 1923 a. maksmapandud normiga — 800 mk. kuus iga mundrikandja ametniku peale — wälja ei saa, sest riie ja jalanõud on läinud wahepeal, wõrreldes kalkulatsiooni ajaga, hulga kallimaks. Küsitaw on ka rahamaksmise süsteemi peale üleminek riie naturaas andmise asemel, sest esiteks saab peawalitsus warustust en gros muretsedes seda odawamalt ja teiseks on sarnase muretsemise wiisi juures mundri wärwi ja headuse ühetaolsus garanteeritud ja, kolmandaks, kaob see wäike warustuse lisatasu kuu jooksul nii ära, et ametnikul, kui on uue mundri muretse-

mine käsil, raske on korruga tarwilist kulu teha.

Autasud, laskeriistadega ja padrunitega warustamine ja muud wäiksed otsekohesed kulud teewad iga ametniku peale kuus umbes 45 mk. wälja.

Seega oleksid siis otsekohesed wäljaminekud iga alluwa asutuse politseiametniku peale järgmised:

Palk	5800 mk.
13. kuupalk	483 „
Laste abiraha	445 „
Arstiabi ja toetus	270 „
Warustus	750 „
Wäiksed otsekohesed kulud	45 „

Kokku 7793 mk.

ehk ümmarguselt 7800 mk.

Teiste sõnadega maksab iga ametnik aastas riigile keskmiselt 93.600 mk., kusjuures aga üks otsekohene kulu ei ole weel üles wõetud — pension, nii et mina wäga rängalt ei eksi, kui arwan, et 10 ametnikku lähewad aastas riigile ümmarguselt 1 miljon marka maksma.

Ülaltoodud kalkulatsiooni juures, mis ei taha ja ei saa täpne olla, ei ole arwesse wõetud kulud, mis ei ripu iga üksiku ametniku koosseisus olemisest wõi mitteolemisest ära, nagu ametsõitute tasu, (mis suuremal määral tingitud maal asuwate raiooni- ja jaoskonnaülematele ja politseiülematele hobuste ülewõlpidamiseks maksetawatest summadest), kantselei ja majapidamise kulud, liikumise wara soetus ja korrashoid jne., jne.

Kuid huwitaw oleks siin märkida, et kantselei kulud, s. o. kirjutusmaterjal, posti-, telegraafi- ja telefoni-kulud, trüki- ja kõitmise kulud ja „Riigi Teataja“ maks iga wälispolitsei ametniku kohta umbes 340 mk. kuus wälja teewad, kirjutusmaterjal üks 68 mk. Siin peab tähendama, et kõigi nimetatud kulude suurus täielikult oleneb wastawa politseiülema tahtmisest. Sest rahaline kokkuhoidmine riigiasutuses on teostataw ainult siis, kui see ülem, kes eelarwe kokku seab ja lubatud krediitide alusel wäljamaksimisi toimetab, riigi, s. o. rahwa rahaga käib kokkuhoidlikult ümber. Siseministerium ja eriti tema suurem üksus — politsei peawalitsus — on kulukas ministerium ja tema eelarwe poliitika wõib ainult seista kulude wähenemises wiimase wõimaluseni. (Järgneb.)

Kuritegude jälgimine.

A. Liit.

(21. järg.)

Kuidas lõhuti? Jälgija pangu tähele töötamise viisi ja püüdku otsustada, kas tegemist on oskamatu või asjatundja mehe kätetööga. Kõige parem näidata ja kuulata tema kogenenud arvamist. Kas lõhkumise viis ei tuleta meele mõne tuntud murdwarga tööd (wiibib see wabaduses?)? Kas lõhkumise jäljed on loomulikud (näit. uksetahwel on wälja lõigatud, kuid jälgede järele otsustades on lõigatud seestpoolt küljest — kas kahjukannatajal on põhjust kuritegu simuleerida)? jne.

Millega lõhuti? See on kahtlemata üks huwitavamatest küsimustest. Ühest küljest on lõhkumiseks tarwitatawate abinõude walik lõpmata laialine, teisest küljest võib küsimuse õige wastamine jälgijat tihti teo toimijale ligemale wiia.

Murdmise jälgede wäljanägemise järele (tuleb protokolleerida) püüame otsustada, missuguseid tööriistu on tarwitatud ning kui omad kogemused kipuwad kasi naks jääma, kutsume appi wastawa asjatundja. *Õnneks puutume siin kõige enam kokku igapäewases töös-toimetuses tarwitatawate, seega üldiselt tuttawate tööriistade jälgedega, mis seisukoha wõtmist märksa kergendab.*

Olles selgusele jõudnud, missugust tööriista tarwitati, otsime edasi wastust küsimusele: kelle oma on tarwitatud tööriist? Siin esinewad järgmised wõimalused: sisse-murdja tarwitas teopaigal juhtumisi kättepuutuwat tööriista ja jättis selle sinnasamasse maha; ta wõttis teopaigalt leitud ja tarwitatud tööriista kaasa; ta tõi tööriistad kaasa, millised lahkudes maha jättis ehk kaasa wõttis; kaasatoodud tööriistad olid tema isiklik omandus, kellegilt laenatud ehk sisse-murdmise jaoks warastatud; omad tööriistad wõisid olla eriti käsilolewa sisse-murdmise jaoks muretsetud ehk jälle majapidamises wõi elukutses tarwitatawad. Juhtumisel, kui sisse-murdmiseks tarwitatud tööriistad toimija poolt kaasa wõetud, paneme kahtluse alla langewale isikule eite oma tööriistade kogu ette näidata, tarbekorral läbiotsimist korraldades, selle juures alati wastawate järelepärimiste waral selgitades, kas kõik kahtlusaluse päralt olewad tööriistad nähtud,

kas tema, enne kuriteo toimimise aega omale tööriistu ei walmistanud, ostnud wõi laenanud ja kus wiimased seisawad jne. Murdmise jälgedele sarnased tööriistad tulewad jälgedega hoolsalt wõrrelda. Friti soodsad on wõrdlemiseks terariistade tarwitamisest tekkinud lõikepinnad; töötamisel murduwad terariistade teradest peaaegu alati wäikesed tükikesed wälja ja sedawiisi tekkinud hambad jätawad lõikepindadele märgatawad sooned järele. Lähwad wiimased kahtlase terariista hammastega ühte, siis võib sarnasust tõendatuks pidada. On tarwitatud teopaigalt wõetud tööriista, siis tuleb selgitada, kas see tööriist seisib, kas wõis kuritegija juhtumisi tööriista asukoha peale sattuda wõi pidi ta kohaga hästi tuttaw olema jne.

Näitus meie praktikast. Aidalõhkumine maal. Ukselukk wälja puuritud, puurimise juures puur paaris kohas naela peale sattunud, mille pärast auk poolikult wälja puuritud. Wiimastest selgub, et puuri terast on tükk wälja murdunud. Kahtlus langeb kellegi sõduri peale, kelle juurest läbiotsimisel ka leitakse samas jämeduses puur, mille teral hammas sees, hammas ja soon puuri augus lähewad täpselt ühte. Kitsikusse aetuna tunnistab sõdur ennast süüdi ja juhatab warastatud kraami kätte.

Mis otstarbel lõhutud? Lõhutakse peaaesjalikult kahel põhjusel: 1) et lukustatud ruumi sisse peaseda ja 2) et waranduse hoiupaike awada. Esimesel juhtumisel huwitab jälgijat eestkätt läbimurtud awause suurus. Katsed tõendawad, et normaal kehaehitusega inimene võib ennast läbi poetada igast august, kust tema pea ühes ettesirutatud käewarrega läbi mahub. On nüüd murtud awaus iseäranis wäike, siis on põhjust arwata, et sissetungija oli peenikese kehaga, wististi poisike. Awause ääred, millest kuritegija läbi tunginud, tulewad hoolsalt üle waadata, kuna nende küljes leidub tihti karwu ja narmaid kuritegija ülikonnast. Wõetagu ka seda arwesse, kas läbimurtud awaus wastab sellele otstarbele, milleks ta nähtawasti tehtud. Ühest tubakawabrikust teatati politseile, et wabriku ladust olla ära warastatud 50 puuda leht-tubakat. Kohale ruttanud ametnikule

näidati ladu müüri sisse murtud auku, mille kaudu tubakas wälja wiidud. Uksed leiti olewat puutumatud. Augu suurust müüri sees arwesse wõttes, mis nii suur, et keskmise kaswuga inimene sellest hädawaewalt läbi mahtus, kui ka tubaka puntrate suurust, paistis ametnikule äärmiselt kahtlasena, et tähendatud awause kaudu oleks wõidud lühikese aja jooksul ja pealegi käidawa koha läheduses 50 puuda lehttubakat wälja tuua ja kõrwale toimetada. Ta awaldas oma kahtlust wabriku administratsioonile ja ühisel nõul läks peagi korda ilmsiks teha, et tubakat koguni ei puudunud, waid ladu ametnikud olid tubaka tagawara arwestamisel eksinud ja et puudujääki warjata, murdnud nad seina sisse augu ning teatanud administratsioonile, nagu oleks ladusse sisse murtud.

Murdmise kohad tulewad päewapildistada ja tarwitatud tööriistade jälgedest gipsi ehk waha abil kujundid wõtta. Gipsiga kujundades jäljed enne waseliinõliga üleni sisse määrida, kuna muidu gips jälje külge kinni jääks.

8. Wõitluse jäljed.

Kriimustused, muhud, worbid, sinised plekid jne. ohwri küljes, wäljakatnutud juuksed ja habeme karwad, lõhkirebitud riided, segiaetud mööbel, äratallatud maapind leiupaigal ehk selle ümbruses — annawad põhjust oletamiseks, et ohwri ja mõrtsuka wahel on olnud wõitlus. Wõitluses wõiwad aga kannatada mõlemad pooled ja seepärast tuleb ohwri küljes wõitluse jälgi leides, neidsamu eeldada ka mõrtsuka küljes. Seisab keegi kuriteo kahtluse all, siis waja lasta teda wiibimata wõitluse jälgede ilmutamise otstarbel arsti poolt üle waadata. Wastasel korral ümbruskonnas järel kuulata, kas ei märgatud peale kuriteo toimimist kellegi küljes arwatawaid jälgi ja märkisid. Ras-kemate wigastuste puhul pöördub mõrtsukas wististi arsti ehk welskeri poole, mispärast sugugi ülearune ei oleks eel-pool tähendatud järelepärimistega ka wiimaste poole pöörata. Ohwri sõrmeküün-te alused läbi waadata; leidub seal wärs-keid nahajäänuseid, siis wõib enam-wähem kindel olla, et mõrtsuka katmata ke-haosadel peaksid leiduma kriimustused. Juhiwad eelmised järelepärimised kellegi peale tähelpanu, siis waja kohe wälja sel-gitada, missugustel asjaoludel märgatud jäljed tekkinud.

Kriimustusi ja suuremaidki wigastusi wõib teopaigal kuritegijale juhtuda muu-deski kuritegudes, näit. murdwaras wõib läbi lõhutud akna sisse ronides oma käsa ja kaela wastu klaasi serwi kriimustada, lõhkumise juures wõiwad käed haawata saada, mille kohta waatlejat tähelepaneli-kuks teewad weretilgad ehk ärapühitud weri (wiimane wõib leiduda kardinat, mööbliriide, mahapillatud paberi jne. kül-jes), teo pealt peletatud kaabakas wõib kiirel põgenemisel kõrgelt alla hüpates jalgu wigastada jne.

9. Teopaigalt külgehakanud ained.

Wastawatel asjaoludel, mis selguwad kuriteopaiga waatlemisel, wõib eeldada, et kuritegijale wõi tema päralt olewatele asjadele teopaigalt mõnesugused ained külge wõisid jääda. Tegelikult kordub tähendatud nähtus kõige sagedamini tap-miste puhul, eriti juhtumistel, kui ohwer surmatud külma tapariistaga. Siis jää-wad mõrtsuka riiete, käte ja tööriista külge enamasti alati weremärgid. Peale selle wõib ta wärskelt wärwitud seinte wastu ehk mõnda muud tolmawat wõi wärwiwat ollust puudutades oma riided ära määrida, hoowipealne pori kleepub tema jalanõude külge jne. Kõikide seesu-guste wõimaluste puhul tuleb kahtlus-aluse juures põhjalik ülewaatus toime panna, kõik kahtlased ülikonna osad kui ka tööriistad kaasa wõtta ning asjatundja kätte toimetada. Mõrtsukatöös kahtlus-tatawal ärgu unustatagu ka musta sõrme-küün-te alt puhta paberi peale wälja kaa-pimast, kuna teopaigalt külgehakanud weri sinna pikemaks ajaks peatama wõib jääda. Werejälgede tekkimist riiete kül-ge püüawad kahtlus-alused wäga mitme-sugusel loomulikul wiisil ära seletada, näit. werewooluga ninast, loomatapmise-ga; seesuguseid seletusi waja alati was-tawate järelepärimiste waral kontroleerida ja ühtlasi tähele panna, kas ettetoodud wiisil wõisid werejäljed nendesse kohta-desse sattuda, kust need tegelikult leiti. Mõnikord awaldawad kahtlus-alused we-rejälgede „äraseletamisel“ suurematki-leidlikkust. Nii seletas keegi mees tema pükste esilapi küljes leitud wereplekkide puhul, et tema täitnud eelmisel päewal oma teisepoole wastu, kellel parajasti kuupuhastus. abikaasa kohuseid, millest siis ka wereplekid pükste küljes. Kui aga armukülaline õrnem pool, kes mehe

seletust kinnitas, arsti juure toimetati, selgus, et tal eelmisel päeval kuupuhastust ei olnud, waid seda alles mõne päewa pärast oodata wõib. Ettewaatlikumad kuritegijad püüawad külgehakanud aineid muidugi kõrwaldada, ehk kui see wõi-

mata — häwitawad kompromiteeriwad asjad hoopis ära. Kaks huwitawat näitust külgehakanud ainete käsitamise kohta leiawad lugejad „E. Politseilehe“ 49 numbris 1922 a. (Järgneb.)

Kuritegijatest kui leiduritest.

Umbes 550 aasta ümber tuli ette juhtumine, kus keiser Justinian *) salakaubitsejana esines. Wähe enne seda juhtumist, siis kui pillaja Theodora weel waikset elu elas, oli Justinianil tuju tulnud end katta siidiga. Kas ta seda, nagu meie romantikerid arwawad, selleks tegi, et oma tänawalt wõetud kaasa **) erilist tähelepanu kõiata wõi oli see perslaste monopoli kawal salwamine, seda ei ole selle ajajärgu liigutawa kauguse tõttu wõimalik kindlaks teha. Igatahes oli aga see Byzantia suguwõsa kuulsam liige siidi kaswatusesst wäga huwitatud.

Siid toodi Euroopasse juba ammu enne kristlaste ajajärku Hiinast Iraani kaupmeeste karawaanides. Greekkasse tuli ta peenikeste kangastena, mis „wormi rohkem ilmutasid, kui teda kattsid“. Pärastpoole hakkas Rooma tungima ka toorssiid, mida hinnati kallimalt kui kulla wastawat kaalu. Läände toimetati ta alati Persia kaupmeeste poolt, kes tema pealt oskasid teenida määratumat kasu.

Kuna hommikumailt muud midagi läände ei tulnud, siis jäi siid müstiliseks, muinasjutuliseks aineks, millest hõõgus suurte kõrbete kuupaiste ning millel nõretas hommikumaa tõmmude meeste weri. Nii oli see enam kui tuhande aasta eest.

Siis tulid Konstantinopoli kaks Persia rahwusest ristiusu preestrit, kelle peale langes Justiniani tähelepanu. Nad olid Hiinas usku külwamas ning tulid nüüd sealt tagasi, ühes wõttes üht ja teist, mille hulgas kõige wääriwam oli — siidi walmistamise saladus. Justinian oli

*) Justinian oli hommiku Rooma (Byzantia) riigi walitseja 527—565 a. p. Kr. Tema oli see, kes neli kuulust Rooma seaduseraamatut wälja andis, mis pärast poole tuntu ühise nimetuse all: Corpus juris civilis. Nagu teada, on meil maksew Balti Eraseaduse neliwiidendikku määrusi wõetud just Corpus juris civilis'est.

**) Theodora oli Byzantia kuulus keisrinna, Justiniani naine. Ta oli sündimise poolest wäga madalast seisusest: tema isaks oli keegi Akakius, kes oli Konstantinopoli amfiteatri karudehoidjaks. Tõusude ajajärgude wahel oli Theodora isegi rändajaks prowintsi näitlejaks ning alamt sorti kurtisaaniks mitmetes hommikumaa linnades. Pealinna tagasi tulles hakkas ta tõusma ning wõitis oma iluduse ning waimurikkuse tõttu Justiniani tähelepanu, kes ta 523 a. naiseks wõttis ning 527 a. enesega lasi kroonida. Tõlkija.

leidnud seda, mis Aristoteles umbkaudu oli aimanud. Ta käskis misjonääridel tagasi minna Hiina ning sealt tuua temale mõned selle imeuslike munad.

Kuid kuidas seda teha? — preestrid protesteerisid. Siidiussi wõi tema mune Hiinast tuua oli tegu, mille eest paljudki wäga kallilt olid pidanud tolli maksmata.

Justinian pööras oma teadete toojate tähelepanu bambuk keppide peale. Kas need ei olnud mitte õõnsad? Kas ei wõinud peita siidiussi mune sinna? Nii läksid kaks ristiusu misjonääri teele, warastasid keelatud siidiussi munad, toimetasid wiimased läbi lääne Aasia, nagu keiser oli juhatanud, ning tõid niiviisi Euroopasse haruldasma ning kallima fabrikaadi walmistamise.

Seda Byzantia ja Rooma kuningliku käskija lugu ei wõi wõtta kui kroonitud isikute kuritegewuse haruldast näidet, samuti ka mitte kuritegewe juures tarwitatud ülesleidlikkuse esimese juhtumisenäidata seda osawust ja leidlikkust, mis end seadustega keelatud tegude kordasaatmise juures igal ajajärgul awaldanud. Salakaubawedajad ei ole mitte wiimased waimurikkad mehed selles sihis ning waewalt wõib kuigi kõrgelt hinnata Justiniani wäljamõeldust ülesleiduste keskel sellel alal. Kui wõtta arwesse, kui palju kalliskiwe on Colcandast ja Lõuna-Aafrikast wälja toimetatud alasti pärismaalaste poolt, kui palju salaja sisse weetakse sarnaseid ruumikaid aineid, nagu sool, tubak ja tee, maadesse, kus walitsuste käes nende ainete monopol wõi kus maksma pandud rasked tollid, missuguste heade tagajärgedega teemante üle piiride wiiakse, siis kaob mõne siidiussi munakese toomine kõige selle warju täiesti ära. Mõeldagu ainult nende õõneste saapakandade ja jalutuskeppide, daamide riiete salaõmbluste ja taskude — ning tuhande teise kunstwõtte peale, millega tolliametnikkudel iga aasta tuleb tegemist teha. Peab tähendama ka wedela ollusega salakaubitsemise peale, mis praegusel ajal üks tähtsamatest poliitilistest ning sotsiaalsetest probleemidest, ning ühtlasi imestama selle juure tarwitatawaid wõtteid ning eriülesleidusi. Arstirohtudega salakaubitsemine on müü-

disajal igatahes huwitawam ja oma osawuse poolt imestuswääriline kuritegevus ning peaaugjalikult tema peale on pöördunud modern salakaubawedajate waimuterawus. Katsuda üksikasjaliselt üleslugeda kõiki transporeerimiste juures kasutatatawaid üllatawaid leidusi, tähendaks tahta uuesti ette tuua wiimase pooletosina aasta ajalehtede kuritööde osa ning ajalehtede pildflisade päewapilte.

Nagu elu näidanud, tulewad ette sageli juhtumised, kus just seadusterikkuja on sarnaseid asju üles leidnud, mis harilikus elus kaitseabinõudena tarwitatakse. Kuid teiselt poolt ei ole siiski suurem osa kuritegude juures tarwitatawaid wahendisi loodud sugugi mitte kuritegijate poolt, waid üles leitud just seaduslikuks tarwitamiseks, kuid alles pärastpoole kõlblikuks tehtud kuritarwidusteks. Mõned walmängijate poolt tarwitatawad leidused on määratud õieti süütuks toimetusteks taskukunstnikkude tembutamiste juures. Wõltsijad ja walerahategijad tarwitawad samu wahendisi, mis waselõikajad, paberiwalmistajad ja raamatupidajad. Pankade ja rahakappide lõhkujad on tarwitusele wõtnud nitroglyceriini ja acetyliini tulelondid.

Kõige laiem abinõude wäli kuulub murdwarastele. Anda täielist ülewaadet kõikidest tarwitatud wahenditest tähendaks siin tungida kuni kõige wanema inimese efulooni. Imestatakse, missuguseid abinõusid wõisid tarwitada Egiptuse haarööwliid umbes wiis tuhat aastat tagasi piramididesse tungides ning kaheksateist aastasada hiljem sisse murdes Kuningate haudade oru matuspaikadesse. Kuid nähtawasti ei midagi koledamat, kui pronksist peitlid ja haamid ning raugemata püsiwust läbi raiuda teed paksudest kiwilahmakatest.

Põhjus imestamiseks ei kao ka nende abinõude suhtes, mis klassilised mudwargad kasutasid raskete lukkude lõhkumiseks, mis Greekamaal ja Roomas tarwitati kaitseks hulkuwate wargapoiste eest.

Muidugi wõiks mõnele waiksele uurijale huwi pakkuda ka luku ajaloo selgitamine ning tema arenemine üksikutel ajajärkudel. Siin wõime aga lühida oletusena ütelda, et kui juba üksikutel suguharudel eraomandus tekkis, siis kerkis ühes sellega üles ka wargus. Arenemine, mis wiis püsiwale kohaleasumisele, tõi küladesse ühes ka murdwarguse. Selle järeltusel tekkis lukk, kuid ühes temaga aga ka murdwaraste riistad.

Kaheksateist- ja üheksateistkümnenda aastasaja murdwaraste riistad paistawad kõige üllatawamatena. Nendest on jäänud mõned üleswõtted. Osa neist riistadest kujutab teiste mehhanismide juure tarwitatawaid asju. Teised aga on juba kuritegijate eneste ülesleidused. Nii wõime seal esiteks näha suure wäljawaliku wõtmetaolisi asju, mis tarwitati üheksateistkümnenda aastasaja lukkude awamiseks ning millega praegugi mõnd lihtsamat seltsi riwi wõib lahti teha, jne. Walerahategijate riistad paistawad ka wäga harilikudena, kuid peab tähendama, et just kuritegijad neid esimestena sarnastena üles leidsid ja tarwitusele wõtsid.

On olemas ka üleswõtte riistadest, mis kuulusid kuulsale Inglise majarööwli Charles Peace'ile, kes elas umbes 1870 aastate ümber, ning keda mõned Inglise kriminaalautorid loewad kõige tähelepanuwäärilisemaks ning meisterlikumaks sissemurdjaks. Tema riistad pakuwad huwi selle poolest, et neist wõib näha, milline kontrast walitseb wiiskümmend aastat tagasi kodus walmistatud riistade ning praegusel ajal kuritegijate poolt tarwitatawate abinõude wahel. Wõib olla põhjenes Peace'i kuulsus osalt ka sellel, kuid nähtawasti küll rohkem nendel asjaoludel, et ta kirglselt andus Cremona wiuli mängule, et ta oli taltsutamata naistekütt ning parajal silmapilgul kaagi wäärilisemaks suutäieks.

Hulkurite ja murdwaraste leidustele on antud kuritegijate keeles omapärased nimetused ehk jällegi kutsutakse mõne mehe wõi ajajärgu järele.

Enne Peace'i aega leidis üks Ameerika murdwaras üles tumeda laterna wõi nõndanimetatud pullisilma, millest on wälja arendatud kõik praegused elektri helklambid. Mitmesugused puust kiilud telliskiwist ja kiwist müüride lõhkumise juures, et kuulda ei oleks terasest peitlite kõla; haamid, mis kaetud padjakestega, et sumbutada löögi mürtsusid; rahakappide lõhkumisel tarwitatawad peened terasest kiilud lõhe tegemiseks, kuhu pannakse nitroglyceriini; peenelt kujutud siidi kõied, milledega New-Yorgis murdwargad kordgetelt katustelt laskuwad majade keskmiste kordade kõrgusele, et akende kaudu sisse peaseda, wahel rippudes maast arwates paarisaja jala ning katusele arwates saja ja rohkem jala kõrgusel; — kõik need ja weel teised sarnased abinõud tulewad kirjutada kuritegijate leidlikkuse arwele.

„Scientific American“ järele W. K.

(Järgneb.)

Hra J. Sooman'i lahkumise puhul siseministeeriumi teenistusest.

Kaitsepolitsei peawalitsuse, kui iseseiswa sise-ministeeriumi üksuse ärakaotamise ja välis- ning kriminaalpolitsei peawalitsustega ühendamise tõttu likvideeriti ka kaitsepolitsei peawalitsuse ülema koht ja koosseisude vähendamise tõttu lahkus siseministeeriumi teenistusest üks kõige wanamatest ministeeriumi ametnikkudest Johan Sooman.

J. Sooman sündis 17. nowembril 1889 a. Läänemaal, Esiwere-Jaanil, kehwa renditalupidaja pojana. Teenistusse astus J. Sooman 1908 a. algul Lihula alewi Penijõe algkooli õpetajana, töö-

tades ühtlasi wabal ajal ja suwewaheagadel Lihula wallawalitsuses ning kohtu ja kohalise ülemtalurahwa kohtu kantseleides. 1910 a. waliti Sooman Kiiu walla sekretääriks, Harjumaal, missuguselt kohalt aga S. paari kuu pärast tolleaegse Eestimaa kuberneri poolt sai tagandatud, kui poliitiliselt mitteustaw isik. Sooman astus endisele õpetaja kohale tagasi, kuid juba 1. jaanuaril 1911 a. tagandati teda ilma põhjuseid nimetamata rahwakoolide inspektori poolt. (Tõsiseks põhjuseks oli halb wahekord kohaliste wõimukandjatega.) Pikemate sekelduste järele kinnitas rahwakoolide inspektor siiski Sooman'i 1911 a. Saastna algkooli õpetajaks, kus aga S. jällegi ei wõinud püsima jääda, tänu kõige pealt kohalisele õpetaja R—le, kes omas teadaandes 21. weebruarist 1911 a., nr. 57, rahwakoolide inspektorile J. Sooman'i kui „mitteuskliku ja ka teistes suhetes mittesoowitawa isiku“ peale kaebas.

Oktoobrikuul 1911 a. astus S. asjaajajana kreisiülema abilise kantseleisse teenistusse ja oli välispolitsei teenistuses kuni 1915 a., s. o. kuni sõjawäkke astumiseni. 1916 a. wabastati S. terwislistel põhjustel sõjawäeteenistusest, kust S. tagasi politsei teenistusse läks. Aprillikuul 1917 a. waliti S. Lääne maakonna toitluswalitsuse liikmeks ja sekretääriks ja pisut hiljem sama komitee esimehiks. Toitluswalitsuse ülewõtmise puhul enamlaste poolt, astus S. Eestimaa toitluskomiteesse sekretääri abiks ja hiljem osakonna juhatajaks, missuguselt kohalt S. lahkus komitee ülewõtmisel okupatsiooniwõimude poolt.

12. detsembrist 1918 a. alates teenis S. siseministeeriumis, esialgu siseministri kantselei sekretäärina, siis asjade walitsejana ja lõpuks 5. jaan. 1923 a. alates kaitsepolitsei peawalitsuse ülemana.

Ametlik osa.

Siseministri käsukiri 8. VII s. a. nr. 20.

Awaldatud teadmiseks, et Wabariigi Walitsuse otsusega 4. juulist s. a. (prot. nr. 68 p. II-3) on politsei peawalitsuse keskasutuse koosseis kinnitatud, arwates 1. juunist s. a., järgmiselt:

Politsei peawalitsus:

Juhatus ja kantselei.

1. Peawalitsuse ülem	1	27.000.—
2. Peawalitsuse ülema abi	2	25.200.—
3. Politsei inspektor	1	15.300.—
4. Politsei kursuste juhataja	1	15.300.—
5. Kantselei ülem	1	11.700.—

6. Majandusülem	1	10.800.—
7. Raamatupidaja	1	8.700.—
8. Raiooni ülem	1	6.800.—
9. Registraator	1	5.800.—
10. Wan. kants. ametnik	1	5.300.—
11. Masinakirjutaja	3	5.000.—

Wälispolitsei osakond:

1. Osakonna juhataja	1	18.000.—
2. Toimkonna ülem	1	11.700.—
3. Toimkonna ülem	3	9.900.—
4. Toimkonna ülema abi	1	8.700.—
5. Registraator	5	5.800.—

6. Asjaajaja	3	6.800.—
7. Wan. kants. ametnik	4	5.300.—
8. Kantselai ametnik	3	5.000.—
Kriminaal-politsei osakond.		
1. Osakonna juhataja	1	18.000.—
2. Toimkonna ülem	1	9.900.—
3. Daktiloskoobilise keskbüroo juhataja	1	9.900.—
4. Sekretäär	1	8.700.—
5. Registraator	1	5.800.—
6. Wan. kantselai ametnik	1	5.300.—
7. Kantselai ametnik	1	5.000.—
8. Masinakirjutaja	1	5.000.—
Kaitsepolitsei osakond.		
1. Osakonna juhataja	1	15.000.—
2. Toimkonna ülem	1	9.900.—
3. Sekretäär	1	9.900.—
4. Raamatupidaja	1	9.900.—
5. Registraator	3	5.800.—
6. Masinakirjutaja	1	5.000.—

Siseministri käsukirjaga 9. VII s. a. nr. 21 on

1) awaldatud teadmiseks Wabariigi Walitsuse otsus 2. juulist s. a. (prot. nr. 66 p. IV) „Kooseisude vähendamise puhul wabastada teenistusest siseministeeriumi kaitsepolitsei peawalitsuse ülem Johan Sooman, 3. augustist arwates“.

2) Kinnitatud, arwates 2. juulist s. a., endiste politsei, kriminaalpolitsei ja kaitsepolitsei peawalitsuste ametnikud alljärgnewate kohtade peale politsei peawalitsuses, palgaga koosseisu järele:

- 1) senine kriminaalpolitsei peawalitsuse ülem Jakob Kuus — peawalitsuse ülema abiks.
- 2) senine politsei peawalitsuse ülema abi k. t. Konstantin Lepp — välispolitsei osakonna juhatajaks.
- 3) senine kaitsepolitsei peawalitsuse ülema abi August Tenson — kaitsepolitsei osakonna juhatajaks.
- 4) senine kriminaalpolitsei inspektor Woldemar Wau — kriminaalpolitsei osakonna juhatajaks.
- 5) senine politsei peawalitsuse üldosakonna juhataja Peeter Tomson — kantselai ülemaks.
- 6) senine politseiinspektor Hugo Jakobson — politseiinspektoriks.
- 7) senine politsei kursuste juhataja k. t. Eduard Mets — politsei kursuste juhatajaks.
- 8) senine politsei peawalitsuse majanduslaidkonna ülema aj. k. t. Peeter Kollin — majandusülema ajutiseks kohusetäitjaks.

Kohtuministeeriumi määrus 3. VII s. a. nr. 4, Tartu-Wõru rahukogu ringkonna rahukohtunikude ja kohtu-uurijate tööpiirkondade muutmise kohta.

I. Moodustada uus, Otepää rahukohtu jaoskond, asukohaga Otepää alewis, üle wiies selle

tööpiirkonda järgmised wallad: Tartu 5. jaoskonnast — Krüüdneri, Kodijärwe; Elwa jaoskonnast — Palupera, Pilkuse, Päidla, Pühajärwe, Wana-Otepää, Wastse-Otepää ja Otepää alew; Wõru 3. jaoskonnast — Walgjärwe, Kooraste.

II. Elwa rahukohtu jaoskonna tööpiirkond arwata järgmiselt: Elwa alew ja wallad: Aakre, Aru, Hellanurme, Kirepi, Kongota, Meeri, Pangodi, Rõngu, Uderma, Walguta, Luke (Tartu 5. jaoskonnast), Rannu (Tartu 6. jaoskonnast).

III. Üle wiia: Tähtwere wald Tartu 4. rahukohtu jaoskonnast 6. jaoskonda ja Meeksi wald Wõru 3. rahukohtu jaoskonnast 5. Tartu jaoskonda.

IV. Üle wiia Meeksi wald Wõru 1. kohtu-uurija jaoskonnast Tartu 3. kohtu-uurija jaoskonda.

Riigikohtu otsus toimetuste ärakirjade väljaandmisest.

10. oktoobril l. a. oli Mart Bormeistrilt kohtupalati nimele palwe tulnud temale ärakirjad kõigist kohtupalati toimetustest, kordaseadmistest ja otsustest kaheteistkümnes punktis ülesloetud asjus anda ja palwe toetuseks Tallinna 2. jsk. rahukohtuniku tunnistus nr. 282. ette pandud, mis talic, Bormeistrile, 4. juulil 1923 a. antud „ettepanemiseks ameti- ja kohtuasutustele ärakirjade saamiseks kõikidest toimetustest ja kohtuotsustest Mart Bormeistri asjus“.

Kohtupalati wanem esimees oli selle palwe tagajärjeta jätnud sellepärast, et rahukohtuniku tunnistus ei wasta seaduse nõuetele, nimelt et temas ei ole tähendatud, missugused ärakirjad ja missuguse asja juure nad tarwis lähewad.

Selle korralduse peale andis Bormeister kohtupalati nimele 5. nowembril s. a. erakaebuse, milles ta palus kohtupalati wanema esimehe korralduse ära muuta, tunnistades, et kohtupalati esimees on oma wõimupiire omawoliliselt laiendanud, sest ta ei olnud ärakirju palunud wanemalt esimehelt, waid kohtupalatilt, ja esimehe wõimuses ei seisa rahukohtuniku tunnistuse mittemakswaks tunnistamine, waid see wõiks sündida ainult seaduses ettenähtud wõimu poolt; edasi palus ta sundida kohtupalati esimeest Ts. kp. s. § 453. põhjal palutud ärakirjad temale wiibimata välja andma. Lõpuks seletas ta selles erakaebuses ka, et tal neid ärakirju tarwis minewat Tõnu Regastiku wastu tõstetud korteri-tagasinõudmise asja harutuse juure selgekstegemiseks, et korterist väljatõstmise otsus on tehtud sihikindla kawa järgi rahukohtuniku K. huwides. Kohtupalat on oma korraldawal koosolekul 12. now. 1923 a. määranud Bormeistri erakaebuse ette panna Riigikohtule. Oma sisu järele käib kaebus Riigikohtu harutuse alla, sest et üldreegliina kohtu esimehed, kes ise on seatud K. As. sead. § 251. põhjal

oma kohtuasutuse seaduspärase tegewuse järele walwama, ei käi oma tegewuses, wälja arwatud mõne seaduses otse ettenähtud talituse suhtes (näit. Ts. kp. s. § 600, 1164), mitte sama kohtuasutuse walwe ja kontrolli alla, kus nad teeniwad, waid ligema kõrgema astme kohtu walwe alla.

Ärakerijade wäljaandmine ei käi õigusmõistmise piirkonda, mis on kohtu ülesanne, waid on kohtu kantselei töö, mis käib kohtu esimehe walitsemise ja korraldamise alla. Seega langeb Bormeistri etteheide ära, nagu oleks kohtupalati wanem esimees tema palwe ärakerijade saamise asjas seaduswastaselt oma korraldusele wõtnud. Kohtukantseleid peawad kohtule tulewad asjad ja paberid kokku wõtma ja korras hoidma, kohtu ja kohtu esimehe korraldused ja määrused ning otsused täitma, asjad tarwiliste ärakerijadega wälja saatma jne. ja neid ei wõi selle oma otsekohese ülesande täitmisel takistada üksikute eraisikute sarnaste soowide rahuldamisega, mis pole mingi tõsise tarwidusega põhjendatud. Seadus lubab tsiwiilprotsessis (Ts. kp. s. § 453) asjaosalistel ärakeriju kõigest kohtu- ja ametiasutustest oma õiguste tõenduseks nõutada sellekohase tunnistuse peale, mis kohtuasutus, kus asi käimas, wälja antud, wõi ka oma kirjaliku palwe peale. Seadus ei ole seega ärakerijade saamist mitte piiramata wabaks jätnud, waid sidunud tunnistuse ehk kirjaliku palwe külge. — *Kui seadus tunnis-*

tuse ettepanemist ehk kirjaliku palwe awaldamist nõuab ärakerija saamiseks, siis ei tähenda see mitte, et igasugune tunnistus ehk asjaosalise palwe iseenesest, olgu see nii silmnähtawalt tühine ja tarbetu kui tahes, peaks ärakerija saamist õigustama. Kui seadus säärast õigust asjaosalistele oleks tahtnud anda, siis ei oleks tarwis ega mingit mõtet weel tunnistuse ehk palwe esitamist nõuda.

Tunnistust wälja andes peab kohus, nagu igas muus asjatoimetuses, ära kaalunud olema, et palutud dokumendi ärakerijal tohiks tähendust olla harutatawas asjas. Tunnistus, mis eneses sisaldab piiramata õiguse kõigest asjust, mis palujal kunagi on ees olnud, ärakerijade saamiseks kõigest kohtu- ja ametiasutustest riigis, käib Ts. kp. s. § 453. mõtte wastu, mis ärakerijade saamist ja andmist on tõsise tarwidusega piirata tahtnud.

Wastawalt sellele on Riigikohtu üldkogu, niipea kui talle säherduse seaduswastase tunnistuse wäljaandmine tuttawaks sai, walwekorras 15. oktoobril l. a. Tallinna 2. jsk. rahukohituniku tunnistuse tühjaks tunnistanud.

Kõige selle järele tuleb tunnistada, et kohtupalati wanem esimees toimetab õieti, kui ta Bormeistri palwe hulga ärakerijade wäljaandmise üle kaalumisele wõttis ja, seda põhjendamata leides, tagasi lükkas.

Neil põhjustel otsustas Riigikohtu üldkogu: Mart Bormeistri kaebus tagajärjeta jätta.

Mitmesugust.

Õhupolitsei metsade kaitsjana.

Kõige uuem edusamm õhulaewanduse alal on wist küll õhupolitsei, mis suurte Kanaada metsade järewalweks hiljuti sisse seati. Ontario osariigis olewate hiigla metsade kaitseks palkas walitsus õhulaewastiku, mis 13 aeroplaanist koos seisab ja metsade üle sõidab ning kõige pealt tulikahjude tekkimise järele peab walwama.

Kuidas enesetapmise katse nurja aeti.

Hiljuti tuli Wiinis keegi kaupmees ärritatult kesklinna politsei kommissariaati ja tähendas korrapidajale ametnikule, et temale mõne minuti eest ekspress kirja toonud, milles tema teenija teatab, et weel samal päewal wõtab oma elu ja palub mitte kedagi selles süüdistada. Korrapidaja luges kirja läbi, teatas sellest otsekohe politsei jaoskonda, kus kaupmees elas, jaoskonnast telefoneeriti muu seas sama jaoskonnale jõe juures postil olewatele kordnikkudele. Ühel neist läks tõesti korda naisterahwast, kes, nagu ette

arwati, ennast uputada kawatses, weel wiimasel silmapilgul päästa, kui tema ennast juba jõkke oli wisanud.

Hea kõht.

Egeri linnas, Tsheho-Slowakkias, istub kinni üks suurema rahwuswahelise walerahateglajate organisatsiooni kangelane, kes maksku mis maksab wangimajast haigemajja ülewiiimist tahtis läbi wiia. Selleks otstarbeks meelas wang katkise pudeli klaasikildusid ja mitmesuguseid metallasju alla. Juhtumisi saadi aga wangi kiri kätte, millest oli näha, et tema haigemajja tahab minna, et sealt siis põgeneda. Selle tõttu jäeti wang kaheksaks nädalaks wangimajja laatsaretti. Kui aga tema terwis iga päewaga halvenes, oldi lõpuks sunnitud teda haigemajja wiima ja opereerima. Lõikus õnnestas ja selle tagajärjel leiti wangi kõhust 15 terawaotsalist klaasikildu, mõned neist kahe tsentimeetrilise läbimõõduga, neli metallusika tükki, üks traadiots, üks püksinõõp, neli nõela ja kaks pudeli korki.

Küsimused ja kostmised.

Nr. 1045. Jaoskonna ülem. Küsimus. Alewiwolikogu poolt on maksuma pandud korraldus et restoraanides ja seltside einelaudades alewis on alkoholsete jookide müük lubatud hommiku kella 9 kuni 12 öösel.

Hiljem awaldas aga maakonnanõukogu sundmääruse, mille järele alkoholsete jookide müük maakonnas on lubatud homm. kella 9 kuni õhtu kella 10-ni. Missuguse korralduse järele tuleks politseil joogikohtade järele walwet pidada alewis, kas alewiwolikogu korralduse wõi maakonnanõukogu poolt hiljem maksuma pandud sundmääruse järele? Nagu teada on alewid õigustatud oma administratiivpiirkonnas wastawaid sundmäärusi makma panna.

Wastus. Wiinaga kauplemise aja ja korra restoraanides ja seltside einelaudades määravad 1. juuni 1921 a. piirituse ja wiinamüügi seaduse muutmise ja täiendamise seaduse („R. T.“ nr. 48 — 1921 a., sead. nr. 44) punkt 1, lit. d' põhjal kindlaks linnades — linnawolikogud ja maakondades (kuhu kuuluvad ka alewid) — maakonnanõukogud. Linnawolikogude ja maakonnanõukogude poolt selles asjas antud sundmäärused kinnitab siseminister.

Ei käesolewa seadusega, ega ka 15. juuli 1917 a. alewiseadusega ei ole alewitele enestele õigust antud wiinaga kauplemise aega ja korda iseseiswalt kindlaks määrata. Alewiseaduse § 62 loeb küll asjad üles, mille kohta alewiwolikogudel õigus on sundmäärusi wälja anda, kuid

nende hulgas puudub õigus wiinaga kauplemise aega ja korda restoraanides ja seltside einelaudades normeerida.

Sellest selgub, et igasugused korraldused, mis alewiwolikogude poolt käesolewas asjas maksuma pandud, seadusega kokkukõlas ei seisa ja sellega täitmist ei wõi leida.

Nr. 1035. Lugeja M. Küsimus. N. rügemendi ülem palub politseid wäeteenistusest wabastatud sõdurilt tasumata jäänud teenistuse ajal rügemendi sõdurite poest wõetud wõla peale kaupade eest (üle 1000 marga) wastuwaidlemata korras sisse nõuda. Kas politsei on kohustatud sarnast wõlga wastuwaidlemata korras sisse nõudma?

Wastus. Ei ole.

Nr. 1046. Tarwitaja Rakweres. Küsimus. Makswa tempelmaksu seaduse järele peawad kõik ametasutustele antawad palwed — ka suusõnalised — tempelmarkidega — ka wastuse jaoks — warustatud olema.

Kui omawalitsuse asutuse iuures asub ärilise iseloomuga osakond, näit. elektri-osakond, mis warustab elanikke elektrienergiaa walgustuse ja tööstuse jaoks, kas peawad elektriwoolu tellimise ja sellest lahtiütlemise awaldused tempelmarkidega warustatud olema. Eraettewõtte iuures tempelmarke muidugi ei nõuta.

Wastus. Tähendatud awaldused tempelmaksu alla ei käi, sest käesolewal juh tumisel on tegemist omawalitsusega, kui eraettewõtjaga.

Wäljaandja: Toimetuskommisjon.

Wastutaw toimetaja: E. Maddison.

Tegew toimetaja: O. Angelus.

K u u l u t u s e d .

Tunnustatakse makswusetuks järgmised tunnistused :

Pruul, Peeter, sw. wab. tunn., w. a. Saare mk. rhw. ül. 22. 4. 20 a. (21262)
 Teppan, Gustaw Jaani p., laskeriist. hoidmise ja kandmise luba, w. a. Tartu mk. pol. ül. 25. 7. 21 a. nr. 1811, 4773 — II all ja 7. 8. 22 a. nr. 2191/9555 all ühe aasta peale pikendatud. (21459)

Nurja, Jakob Mihkli p., isikut. nr. 608 ja sw. wab. tunn. nr. 4135. (21521)
 Selow, Heinrich Jüri p., sw. wab. tunn. nr. 15781. (21522)
 Rosenbaum, Johannes, hobusepass, w. a. Wõhmata wallaw. 17. 2. 23 a. nr. 7. (21536)
 Malõschow, Trofim, sw. wab. tunn. (22162)
 Martinson, Eduard, isikut. nr. 1110 ja hobusepass. (22164)

- Romulus, Ado Mardi p., isikut., w. a. Rapla wallaw. 23. 3. 22 a. nr. 3046 ja sw. wab. tunn., w. a. Harju mk. rhw. ja k-l. ül. 10. 5. 21 a. nr. 9055. (21601)
- Wene, Samuel, hobusepass nr. 326. (22154)
- Prussakow, Filipp, isikut. nr. 41 ja hobusepass. (22166)
- Kalinkin, Wassili, hobusepass nr. 678. (22167)
- Poolakene, Paul, sw. wab. tunn. nr. 4396. (22168)
- Pärn, Johannes, isikutunn. nr. 96 ja laskeriist. tunn. nr. 2808/10307. (22169)
- Pärtel, Jüri Hendriku p., hobusepassid nr. 491 ja 492, w. a. 6. 12. 20 a. (22207)
- Laas, Mihkel Karli p., sw. wab. tunn., w. a. 6. jalaw. polgu ül. 22. 11. 20 a. nr. 14921. (22212)
- Raud, Sander, sw. wab. tunn. nr. 2242. (22229)
- Nigul, Wladimir Nikolai p., hobusepass, w. a. Rapla wallaw. 18. 10. 22 a. (22236)
- Sala, Jaan Hendriku p., hobusepass, w. a. Nehatu wallaw. 8. 1. 21 a. nr. 194, Jaan Tisleri nime peale. (22245)
- Sõoro, Tõnis Jakobi p., res. tunn., w. a. 8. jalaw. polg. ül. 25. 2. 20 a. nr. 6009. (22317)
- Pettai, Julius Peetri p., sw. wab. tunn., w. a. 1. ratsa polgu ül. 18. 4. 21 a. nr. 3317. (22354)
- Pärtel, Gustaw Jüri p., hobusepass, w. a. Waikna wallaw. 1920 a. nr. 290. (22361)
- Kriis, August, isikut., w. a. piiriwalwe wal. ül. 17. 4. 23 a. nr. 0753/965 all ja rewolwri kandm. luba, w. a. piiriwalwe wal. ül. 9. 7. 23 a. nr. 5379/5242 all. (22363)
- Joosep, Mihkel, laskeriist. tunn., w. a. Pärnu mk. pol. ül. 28. 10. 20 a. nr. 2436, isikut. nr. 180 ja kaks hobusepassi nr. 123 ja 124, w. a. Wõlla wallaw. 4. 12. 20 a. (22367)
- Winter, Anna, laskeriist. tun., w. a. Pärnu mk. pol. ül. 29. 1. 23 a. nr. 177 ja hobusepass, w. a. Wõlla wallaw. 13. 10. 22 a. nr. 476. (22368)
- Jürgens, August Andrese p., isikut., w. a. Sauga wallawal. 15. 12. 21 a. nr. 860 ja sw. wab. tunn., w. a. 10. jalaw. rüg. ül. (22382)
- Aru, Richard Gustawi p., isikut., w. a. Tall. sadama isk. ja sw. wab. tunn., w. a. Tall. rhw. ül. (22388)
- Kuphelm, Aleksander Andrese p., isikut. nr. 981 ja sw. wab. tunn. (22395)
- Ostrowsky, Jegor Stepani p., hobusepass, w. a. Panikowitshi wallaw. 7. 5. 21 a. nr. 1425. (22396)
- Puusepp, Martin, hobusepass, w. a. Kaarepera wallaw. 6. 12. 20 a. nr. 226. (22490)
- Rung, Ado Jaani p., hobusepass, w. a. Wana-Wändra wallaw. 9. 12. 20 a. nr. 532. (22492)
- Sowa, Anton Jaani p., sw. wab. tunn., w. a. Wiljandi mk. rhw. ja k-l. ül. 19. 10. 20 a. nr. 11592. (22707)
- Aule, Jüri Tõnise p., sw. wab. tunn., w. a. 6. jalaw. rüg. ül. 22. 4. 20 a. nr. 11598. (22708)
- Lapp, Aleksander Johani p., sw. wab. tunn., w. a. sw. ühend. õpeasut. ül. 29. 11. 23 a. nr. 3055. (22709)
- Allik, Woldemar Johannese p., sõiduwoorim. luba, w. a. Tall. linnawal. 6. 5. 22 a. (22912)
- Petsmann, Ernst Karli p., wälispass, w. a. pol. peaw. 2. 3. 22 a. (22914)
- Treimann, Mihkel Jaani p., isikut., w. a. Tall. 1. pol. 1. isk. 31. 5. 20 a. nr. 10664 ja sw. wab. tunn., w. a. k-r. soomusr. riwitu kom. 20. 3. 20 a. (22917)
- Ant, August Kaarli p., sw. wab. tunn., w. a. 7. jalaw. rüg. ül. 30. 12. 21 a. nr. 10317 (21330)
- Wiidermann, Jakob Mihkli p., isikut., w. a. Sindi alewi walits. 14. 12. 21 a. ja res. tunn., w. a. 6. jalaw. rügem. st. 1. 10. 23 a. nr. 11075. (22930)
- Kiwiste, Georg, sw. wab. tunn., w. a. Narwa l. kom. nr. 1325.
- Raudkell, Eduard, sw. wab. tunn., w. a. Wiru mk. rhw. ül. nr. 420.
- Kresla, August, sw. wab. tunn., w. a. Wiljandi mk. rhw. ül. nr. 14359.
- Tunnustatakse maksusetuks järgmised isikutunnistused:**
- Nerer, Anna Joosepi t., w. a. Tartu 1. pol. 3. isk. 18. 11. 20 a. nr. 12154.
- Loot (Lott), Frits Jaani p., w. a. Worbuse wallawal. 13. 12. 19 a. nr. 25.
- Kais, Klawiira Reinu t., w. a. Sangaste wallawal. 9. 12. 20 a. nr. 969.
- Abel, Lucie, w. a. Laanemetsa wallawal. 9. 12. 19 a. nr. 386.
- Abel, Karoline, w. a. Laanemetsa wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 581.
- Morus, Jakob, w. a. Laanemetsa wallawal. 30. 11. 19 a. nr. 108.
- Männik, Elmar Karli p., w. a. Tall. 1. pol. 4. isk. 2. 7. 20 a. nr. 13504. (7434)
- Walter, Alma Karli t., w. a. Sõmeru wallawal. 10. 12. 19 a. nr. 695. (7435)
- Waher, Hugo Jaani p., w. a. Kurna wallawal. 1923 a. nr. 24736. (7439)
- Leppik, Johannes Karli p., w. a. Tartu 1. pol. ülemakt, nr. 12929.
- Uulits, Georgi Timofei p., w. a. Muhu-Suure wallawal. 7. 1. 20 a. nr. 360. (18193)
- Kiik, Aleksei Iwani p., w. a. Kogula wallawal. 17. 9. 20 a. nr. 828. (18195)
- Münter, Jakob Ado p., w. a. Triigi wallawal. 5. 6. 20 a. nr. 1012. (21655)
- Allik, Jaan Jüri p., w. a. Triigi wallawal. 16. 8. 20 a. nr. 1234. (21656)
- Hindper, Ella Johani t., w. a. Triigi wallawal. 21. 1. 20 a. nr. 669. (21657)
- Ehrenwerth, Karl Jüri p., w. a. Triigi wallawal. 31. 12. 20 a. nr. 1394. (21658)
- Kruus, Martin Magnuse p., w. a. Juuru wallawal. 14. 5. 20 a. nr. 1362. (21705)
- Eswalder, Karl Madleena p., nr. 48. (22829)
- Remlik, Karl, w. a. Kõnnu wallawal., nr. 463. (22831)
- Semenow, Feodor, nr. 328. (23244)
- Kallaste, Liine, nr. 340. (23244)
- Aak, Wassili, nr. 1024. (23244)
- Eismel, Gustaw, nr. 649. (23244)
- Lõuke, Magnus Jakobi p., w. a. Kolga wallawal. 20. 9. 21 a. nr. 1819. (23330)
- Roosenbaum, Jakob Johani p., w. a. Kuiwajõe wallawal. 13. 1. 20 a. nr. 169. (23332)
- Kotkas, Jaan Hansu p., w. a. Kuiwajõe wallawal. 4. 3. 20 a. nr. 920. (23333)
- Tjurikowa, Ewdokia, w. a. Peipsiäärse wallawal. 19. 2. 20 a. nr. 621. (23336)
- Tjurikow, Semjon, w. a. Kallaste alewiwal. 28. 7. 23 a. nr. 201. (23336)
- Warma, Jüri Moosese p., w. a. Kõnnu wallawal. 22. 9. 20 a. nr. 1233. (23337)
- Loik, Tõnu Tõnu p., w. a. Peningi wallawal. 24. 1. 20 a. nr. 655. (23338)
- Klaamas, Adele Jaani t., w. a. Kõdasu wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 324. (23339)
- Wirgebau, Karl Jüri p., w. a. Raasiku wallawal. 3. 1. 20 a. nr. 291. (23341)
- Loik, Jüri Jaagu p., w. a. Rawila wallawal. 10. 12. 19 a. nr. 15. (23342)
- Hollunder, Johannes Jaani p., w. a. Rawila wallawal. 28. 5. 20 a. nr. 645. (23345)

- Janson, Marie Mihkli t., w. a. Nõmkiila wallawal. 10. 11. 20 a. nr. 970. (23347)
- Abrams, Rosalie Hansu t., w. a. Albu wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 95. (23348)
- Goetsch, Alfons Oskari p., w. a. Rakwere wallawal. 31. 5. 21 a. nr. 1454. (23510)
- Nemikow, Peeter Timofei p., w. a. Wäike-Maarja pol. isk. 9. 5. 21 a. nr. 104. (23511)
- Rehesaar, Jaan Mardi p., w. a. Awanduse wallawal. 9. 12. 19 a. nr. 90. (23512)
- Särg, Ida-Marie Mihkli t., w. a. Lohusuu wallawal. 2. 12. 19 a. nr. 358. (23513)
- Puusem, Anastasia Peetri t., w. a. Paaswere wallawal. 2. 12. 19 a. nr. 24. (23515)
- Polma, Aliide Mihkli t., w. a. Tall. I. pol. 3. isk. 15. 11. 21 a. nr. 15046. (23526)
- Pukk, Marie Antoni t., nr. 2181. (23566)
- West, Rudolf Hansu p., nr. 81. (23566)
- Leinberg, Jaan Mardi p., nr. 7. (23567)
- Abram, Liisa Jüri t., nr. 570. (23567)
- Timos, Marie Aleksandri t., nr. 248. (23567)
- Mäemat, August Hansu p., nr. 389. (23567)
- Grandberg, Anton Martini p., nr. 110. (23567)
- Unt, Rudolf Peetri p., w. a. Kodijärwe wallawal. 5. 6. 21 a. nr. 28. (23605)
- Meerits, Ella Hansu t., w. a. Walguta wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 12. (23606)
- Maranik, Karl Johani p., w. a. Päidla wallawal. 29. 12. 19 a. nr. 170. (23607)
- Kaarna, Karl Hendriku p., w. a. Rõngu wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 3951. (23608)
- Kabrits, Alwiine Mihkli t., w. a. Wohnja wallawal. 12. 1. 21 a. nr. 777. (23610)
- Kangur, Hilda Jaani t., w. a. Meeri wallawal. 24. 11. 20 a. nr. 682. (23611)
- Seeberg, Marie Hansu t., w. a. Tartu I. pol. 2. isk. 16. 3. 20 a. nr. 12343. (23614)
- Kaneb, August Jaani p., w. a. Kongota wallawal. 23. 2. 22 a. nr. 21. (23615)
- Joonas, Julie Peetri t., w. a. Tartu maak. pol. ülemalt 16. 12. 19 a. nr. 1518. (23617)
- Nigols, Alfred Mango p., w. a. Wana-Otepää wallawal. 10. 5. 20 a. nr. 312. (23618)
- Tamm, Jaan Marguse p., w. a. Rannu wallawal. 4. 12. 19 a. nr. 100. (23621)
- Timtson, Julius Johani p., w. a. Pilkuse wallawal. 11. 4. 20 a. nr. 253. (23622)
- Teder, Jaan, w. a. raudteede pol. ülemalt, nr. 5961. (23670)
- Wiikmann, Marie, w. a. Wao wallawal., nr. 272. (23671)
- Rieberg, Mathilde, w. a. Tall. I. pol. 5. isk. (23672)
- Paal, Rudolf, w. a. Tall. I. pol. 5. isk. 1922 a. nr. 452. (23673)
- Trei, Oskar-Roman Juhani p., w. a. Tall. I. pol. 5. isk. nr. 7114. (23674)
- Welt, Julie, w. a. Tall. I. pol. 5. isk. nr. 8306. (23675)
- Wunn, Johannes, w. a. Tall. I. pol. 4. isk. nr. 12549. (23676)
- Jürisson, Rosalie, w. a. Pajusi wallawal. nr. 120. (23677)
- Amberg, Hilda, w. a. Warbola wallawal. nr. 148. (23678)
- Ammon, Feliks, w. a. Tartu I. pol. 1. isk. (23679)
- Welt, Peeter, w. a. Tall. I. pol. 5. isk. 26. 3. 20 a. nr. 10043. (23680)
- Ammann, (Aamann), Arnold, w. a. Tall. I. pol. 5. isk. nr. 376. (23681)
- Kerwemann, Harald, w. a. Tall. I. pol. 5. isk. nr. 14090. (23682)
- Turtsa, Annus Hansu p., w. a. Wigala wallawal. 10. 12. 19 a. nr. 13. (23720)
- Sinikas, Jüri Mihkli p., w. a. Wigala wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 509. (23721)
- Neeris, Jüri Jaani p., w. a. Kolowere wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 107. (23722)
- Rebane, Marie Jaani t., w. a. Waikna wallawal. 28. 12. 19 a. nr. 368. (23723)
- Wäli, Elisabeth Jaani t., w. a. Waikna wallawal. 22. 12. 19 a. nr. 287. (23725)
- Tulmin, Aline Jaani t., w. a. Welise wallawal. 14. 9. 19 a. nr. 185. (23726)
- Werber, Anette Hansu t., w. a. Sooniste wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 32. (23727)
- Lorentson, Elfriide Andrese t., w. a. Märjamaa wallawal. 7. 2. 22 a. nr. 1356. (23728)
- Weedam, Jaan Jaani p., w. a. Tall. I. pol. 1. isk. 1920 a. nr. 8583. (23729)
- Adams, Madis Madise p., w. a. Wigala wallawal. 13. 12. 19 a. nr. 44. (23730)
- Enno, Johannes Antoni p., w. a. Kirbla wallawal. 29. 5. 23 a. nr. 53. (23731)
- Elwei, Jüri Willemi p., w. a. Märjamaa wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 150. (23732)
- Kokla, Gustaw Nigula p., w. a. Märjamaa wallawal. 28. 6. 20 a. nr. 993. (23733)
- Truberg, Emilie Johannese t., w. a. Wääna wallawal. 26. 2. 20 a. nr. 283. (23784)
- Limberg, Gustaw Hansu p., w. a. Kirna-Kohatu wallawal. 29. 12. 1919 a. nr. 574. (23785)
- Timm, Hans Andrese p., w. a. Wormsi wallawal. 19. I. 20 a. nr. 3. (23786)
- Körwemann, Juhani Juhani p., w. a. Wihterpalu wallawal. 27. I. 20 a. nr. 441. (23787)
- Kappe, Peeter Mihkli p., w. a. Keila wallawal. 11. 6. 20 a. nr. 1790. (23788)
- Lessep, Emilie Mardi t., w. a. Saue wallawal. 9. 3. 20 a. nr. 1051. (23790)
- Pihelgas, Aleksander Jaani p., w. a. Wihterpalu wallawal. 26. 6. 20 a. nr. 547. (23791)
- Kruus, Juta Jaani t., w. a. Keila wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 529. (23792)
- Annus, Arnold Karli p., w. a. Wääna wallawal. 2. 3. 20 a. nr. 403. (23793)
- Pukk, Helene Jaani t., w. a. raudteede pol. ülemalt 27. 6. 21 a. nr. 9069. (23794)
- Mikwitz, Wilhelm Gabrieli p., w. a. Rakwere I. pol. isk. 4. 3. 21 a. nr. 46017. (24114)
- Pukk, Peeter Liisu p., w. a. Abja wallawal. nr. 1512. (24118)
- Meet, Hans Mardi p., w. a. Abja wallawal. nr. 461. (24119)
- Kibuwits, Linda Juhani t., w. a. Tall. I. pol. 4. isk. (24120)
- Enno, Johann Jaani p., w. a. Jõõpre wallawal. 14. 12. 19 a. nr. 38. (24121)
- Õõpik, Karl Liina p., w. a. Lihula wallawal. 28. 3. 20 a. nr. 1017. (24122)
- Tomson, Johann Jaagu p., w. a. Karksi wallawal. 12. 12. 19 a. nr. 68. (24123)
- Baseko, Nikolai Larioni p., w. a. Jõhwi pol. isk. 20. 6. 21 a. nr. 911. (24125)
- Mäger, Mart Liisa p., w. a. Talli wallawal. 28. 11. 19 a. nr. 240. (24126)
- Sarapik, Johann Mihkli p., w. a. Sauga wallawal. 27. I. 21 a. nr. 753. (24127)
- Jutt, Anna Hansu t., w. a. Woltweti wallawal. 27. 11. 19 a. nr. 100. (24128)
- Aumeister, Johannes Antoni p., w. a. Woltweti wallawal. 2. I. 22 a. nr. 1061. (24129)
- Kaasik, Elmar Jaani p., w. a. Rakwere I. pol. isk. (24132)
- Wilken, Walentina Nikolai t., w. a. Narwa I. pol. ülemalt 12. 12. 20 a. nr. 27256. (24139)
- Ott, Martin Karli p., w. a. Tall. I. pol. 4. isk. 1920 a. nr. 13509. (24140)

- Beekmann, August Gustawi p., w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. (24142)
- Mikk, Rudolf Karli p., w. a. Tall. 1. pol. 2. jsk. nr. 10318. (24144)
- Loode, Johannes Marie p., w. a. Baltiski 1. pol. jsk. 1923 a. (24145)
- Kausche, Robert Adolfi p., w. a. Tall. 1. pol. ülemalt 27. 10. 20 a. nr. 3347. (24146)
- Köks, Johannes Heinrichi p., w. a. Wana-Suislepa wallawal. 16. 4. 20 a. nr. 342. (24147)
- Naumann, Joosep Adami p., w. a. Tall. 1. pol. ülemalt 1919 a. (24149)
- Eiche, Ewald Jaani p., w. a. Loosi wallawal. 20. 7. 20 a. nr. 360. (24261)
- Markwart, Jaan Hendriku p., w. a. Zooru wallawal. 13. 12. 19 a. nr. 84. (24262)
- Laane, Gustaw Miina p., w. a. Kärgula wallawal. 14. 12. 23 a. nr. 340. (24263)
- Upsér, Karl Jaani p., w. a. Uue-Antsla wallawal. 19. 1. 20 a. nr. 465. (24264)
- Eckmann, Mathilde Gustawi t., w. a. Wana-Antsla wallawal. 16. 1. 20 a. nr. 778. (24265)
- Räägo, Konstantin Mihkli p., w. a. Kärgula wallawal. 4. 1. 20 a. nr. 169. (24266)
- Pödder, Margareta Kusta t., w. a. Kooraste wallawal. 30. 1. 20 a. nr. 609. (24267)
- Hani, August Jüri p., w. a. Walgiärwe wallawal. 8. 1. 20 a. nr. 189. (24268)
- Urb, Nikander Adami p., w. a. Erastwere wallawal. 2. 1. 24 a. nr. 94. (24269)
- Kull, Johann Johani p., w. a. Erastwere wallawal. 31. 1. 20 a. nr. 800. (24270)
- Haak, Juhan Juuli p., w. a. Kõlleste wallawal. 11. 2. 20 a. nr. 448. (24271)
- Tamm, Jakob Hansu p., w. a. Zooru wallawal. 21. 2. 20 a. nr. 505. (24274)
- Saawo, Kristian Jaani p., w. a. Luunja wallawal. 9. 1. 20 a. nr. 138. (24353)
- Krüger, Ilona Alwini t., w. a. Walgiärwe wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 51. (24354)
- Liiwak, Burik Mihkli p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 10. 9. 21 a. nr. 14664. (24355)
- Laar, Arnold Hansu p., w. a. Wastse-Kuuste wallawal. 26. 5. 20 a. nr. 409. (24357)
- Adamson, Hans Tõnise p., w. a. Raadi wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 266. (24358)
- Adamson, Oskar Peetri p., w. a. Ahja wallawal. 6. 10. 20 a. nr. 730. (24359)
- Mork, Amalie Liisa t., w. a. Wara wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 548. (24360)
- Sagar, Gustaw Jaani p., w. a. Kastre-Wõnnu wallawal. 17. 1. 20 a. nr. 708. (24361)
- Startsew, Pawel Afanasi p., aiut. isikut. nr. 585/6020, w. a. Tartu maak. pol. ülemalt 14. 6. 21 a. mille peal elamisluba 29. 6. 23 a. nr. 707/7950 — maksuusega 29. 12. 23 a. (24362)
- Pent, Julius Gustawi p., w. a. Wana-Kuuste wallawal. 8. 9. 20 a. nr. 669. (24363)
- Kruuse, Anton-Aleksander Reinholdi p., w. a. Worbuse wallawal. 29. 6. 21 a. nr. 199. (24365)
- Selesnow, Feodor Jaani p., w. a. Kastre-Wõnnu wallawal. 26. 2. 20 a. nr. 1051. (24366)
- Hrujewa, Awdotja Sahari t., w. a. Kastre-Wõnnu wallawal. 17. 3. 20 a. nr. 197. (24367)
- Põkker, Jakob Jaani p., w. a. Kambja wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 214. (24368)
- Kudi, Karl Peetri p., w. a. Kambja wallawal. 2. 1. 21 a. nr. 331. (24369)
- Zooper, Kusta Jaani p., w. a. Kambja wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 416. (24370)
- Steinwald, Liisa Jaani t., w. a. Kambja wallawal. 19. 12. 19 a. nr. 109. (24371)
- Sunzel, Aleksander Sofie p., w. a. Kambja wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 14. (24372)
- Tukmatschew, Iwan (Jaan) Feodori p., w. a. Kastre-Wõnnu wallawal. 28. 1. 20 a. nr. 929. (24375)
- Kommusar, Johannes Jaani p., w. a. Kastre-Wõnnu wallawal. 25. 1. 20 a. nr. 724. (24376)
- Paulson, Karl Kristiani p., w. a. Kambja wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 247. (24377)
- Talw, Johannes Jüri p., w. a. Kambja wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 244. (24378)
- Hint, Johannes Jaani p., w. a. Kawastu wallawal. 5. 10. 21 a. nr. 1407. (24379)
- Kont, Karl Jaani p., w. a. Wara wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 562. (24380)
- Urbas, Ferdinand Mardi p., w. a. Porkuni wallawal. 5. 1. 23 a. nr. 19. (24381)
- Räästik, Liisa Andrese t., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 3. 2. 22 a. nr. 12755. (24382)
- Kaiu, Adele Rosalie Ludwigi t., w. a. Wesneri wallawal. 14. 12. 19 a. nr. 1834. (24383)
- Kusnetsow, Semjon Stepini p., w. a. Kastre-Wõnnu wallawal. 28. 1. 20 a. nr. 928. (24384)
- Willemsen, Karl Jaani p., w. a. Wana-Kuuste wallawal. 14. 6. 20 a. nr. 624. (24385)
- Luhä, Richard Johani p., w. a. Haaslawa wallawal. 25. 10. 21 a. nr. 938. (24386)
- Tukmatschow, Peeter Terenti p., w. a. Kastre-Wõnnu wallawal. 28. 5. 20 a. nr. 2295. (24387)
- Sild, Karl Karli p., w. a. Jõhwi alewial. 6. 6. 23 a. nr. 1335. (24388)
- Jõõpera, Alfred Johannes Johani p., w. a. Kastre-Wõnnu wallawal. 8. 3. 21 a. nr. 1568. (24390)
- Kirts, Paul Johani p., w. a. Haaslawa wallawal. 27. 8. 21 a. nr. 928. (24389)
- Urm, August Peetri p., w. a. Kriüdnere wallawal. 2. 1. 20 a. nr. 168. (24391)
- Erikson, Peeter Leena p., w. a. Wastse-Kuuste wallawal. 20. 12. 19 a. nr. 234. (24392)
- Nagel, Artur Hendriku p., w. a. Ahja wallawal. 1. 6. 20 a. nr. 527. (24393)
- Rikko, Anna Jüri t., w. a. Harku wallawal. 12. 3. 20 a. nr. 1149. (24451)
- Bachfeldt, Jakob Priidiku p., w. a. Jõeletme wallawal. 12. 12. 19 a. nr. 155. (24452)
- Koppel, Daawet Hansu p., w. a. Nabala wallawal. 27. 2. 20 a. nr. 440. (24453)
- Saar, Marie Mardi t., w. a. Nabala wallawal. 1. 2. 21 a. nr. 557. (24454)
- Berg, Salme Priidiku t., w. a. Nehatu wallawal. 1. 3. 20 a. nr. 647. (24455)
- Schönberg, Willem Jüri p., w. a. Kurna wallawal. 4. 5. 20 a. nr. 772. (24456)
- Kiwimägi, Jaan Mardi p., w. a. Rae wallawal. 1920 a. nr. 710. (24457)
- Rodemann, Aleksander Joosepi p., w. a. Harku wallawal. 12. 3. 20 a. nr. 1173. (24458)
- Saaberg, Elwiine Liisa t., w. a. Rae wallawal. 1920 a. nr. 1021. (24459)
- Ramp, Otto Johani p., w. a. Loosi wallawal. 9. 12. 19 a. nr. 37. (24702)
- Bekker, Markus Isaki p., w. a. Kasaritsa wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 101. (24704)
- Puksing, (Wuksing), Richard Karli p., w. a. Orawa wallawal. 20. 12. 21 a. nr. 1090. (24705)
- Kangro, Artur Johani p., w. a. Saaluse wallawal. 8. 10. 20 a. nr. 119. (24706)
- Olesk, Oswald Mihkli p., w. a. Wiitina wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 590. (24707)
- Mõttus, Johann Jaani p., w. a. Wana Laitsna wallawal. 2. 7. 20 a. nr. 1046. (24708)
- Puusepp, Salme Aleksandri t., w. a. Wana-Wändra wallawal. 21. 1. 20 a. nr. 775. (24853)
- Wiilik, Tõnis Ado p., w. a. Jõõpre wallawal. 19. 1. 20 a. nr. 109. (24854)

Weikmann, Anna Toomase t., w. a. Lehtse wallawal. (24855)
 Öunapu, Jaan Juhani p. (24856)
 Nikker, Elwine Jüri t., w. a. Rawila wallawal. (24856)
 29. 2. 20 a. nr. 537.
 Palm, August Mardi p., w. a. Tall. l. pol. ülemalt 20. 2. 20 a. nr. 10875. (24856)
 Treufeldt, Linda Gustawi t., w. a. Jõhwi ale-wiwal. 1. 12. 19 a. nr. 60. (24856)
 Järw, Margarethe Tõnise t., w. a. raudteede pol. ülemalt 11. 12. 19 a. nr. 1983. (24857)
 Werbak, Jaan Hansu p., w. a. Lelle wallawal. 30. 1. 20 a. nr. 116. (24858)
 Laur, Jüri Jaani p., w. a. Wee wallawal. 28. 8. 20 a. nr. 211. (24859)
 Willo, Jaan Joosepi p., w. a. Sõmeru wallawal. 2. 12. 19 a. nr. 55. (24860)
 Mägi, Margus Hansu p., w. a. Polli wallawal. 11. 12. 19 a. nr. 273. (24861)
 Holm, Jaan Jakobi p., w. a. Pärnu l. pol. ülema poolt 6. 12. 19 a. nr. 4016. (24862)
 Liw, Karl Johani p., w. a. Abja wallawal. 2. 2. 22 a. nr. 18. (24863)
 Tont, Liidia Mihkli t., w. a. Orajõe wallawal. 19. 12. 19 a. nr. 929. (24864)
 Paju, Helené Jüri t., w. a. Orajõe wallawal. 19. 12. 19 a. (24865)
 Lenzius, Johannes Aleksandri p., w. a. raudteede pol. ülemalt 17. 12. 19 a. nr. 4636. (24866)
 Koop, Mart Johani p., w. a. Taali wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 140. (24867)
 Jänes, Johannes Jaani p., w. a. Küti wallawal. 16. 6. 22 a. nr. 1186. (24869)
 Kaabelmann, Johannes Karli p., w. a. Küti wallawal. 31. 1. 21 a. nr. 486. (24870)

Teadaanne.

Wiru maakonna politsei Jõhwi jaoskonna ülem annab teada, et 25. juulil 1924 a. kell 10 hommiku müüakse Püssi wallas, Lüganuse külas enampakkumise teel Karl Soomeri päralt olew warandus, mis koos seisab ühest uuest ja ühest wähe peetud roest, hinnatud 4000 marga peale, normiwlja wõlaraha maksu sissenõudmiseks.

Müüdawaid asju wõib näha oksjoni päewal 25. 7. 24. Pakkumine algab hinnatud summast. Jõhwis, 2. juulil 1924 a. Nr. 1934.

Jaoskonna ülem: (allkiri).

Teadaanne.

Wiru maakonna politsei Jõhwi jaoskonna ülem annab teada, et 31. juulil 1924 a. kell 10 hommiku müüakse Tudolinna wallas, Kellosaare külas enampakkumise teel Juhan Andrese p. Mölder'i päralt olew warandus, mis koos seisab

ühest lüpsilehmast,

hinnatud 5000 marga peale, tunnistajate tasu, kooli ja tempeltrahwi sissenõudmiseks.

Müüdawaid asju wõib näha oksjoni päewal 31. 7. 24 a. Pakkumine algab hinnatud summast. Jõhwis, 5. juulil 1924 a. Nr. 1699/1390/2929.

Jaoskonna ülem: (allkiri).

A-S.

PÕHJA PANK, TALLINNAS,

Osakonnad: Tartus, Wiljandis, Wõrus, Abjas ja Türil,

on

hoiusummade protsenti kõrgendanud

JA MAKŠAB:

Tähtajaliste hoiusummade pealt kuni 12 protsenti aastas.

Jookswate arwete " " 7¹/₂ " "

Põhja Panga juhatus.

J. Puchk & pojad

Tallinna peakontor

Rannawärava puiestee nr. 21

Weski kontor Saani tän. nr 2

Telef. : 15-84, 24-33, 303, 24-43. Telegr. : Puchk — Tallinnas.

Tartu kontor

Suurturg nr. 12

Telefon 6-63

Telegrammid :

Puchkid — Tartus.

Narwa kontor

Tallinna m. nr. 5

Telegrammid :

Puchkid — Narwas

Pärnu kontor

Nikolai tän. nr. 6

Telefon 46

Telegrammid :

Puchkid — Pärnus

Müüwad kaupmeestele ja ühisustele ladust:

Suhkrut, peenikest ja tükis,
Ameerika püüljahu
tuntud sortides,
Manna, rukkijahu,
Rukist, kaera,

Heeringaid, Schotti ja
Yarmouth,
Soola igat seltsi,
Riisi,
Kohwi j. n. e.

Ühendatud Saapa- ja Nahawabrikud A.-S.

Tallinnas.

peakontor: Suurel Karja tänaval nr. 18. — Kõnetr. 14-03 ja 16-50
Telegrammi address: **Lederking Tallinn.** — Postkasti nr. 77.

Esimene Eestimaa Mehaaniline Saapawabrik

„ESTOKING“
TALLINNAS,

S. Tartu maant. nr. 61-c. — Kõnetraat 13-06

Walmistab kõige paremaid meeste, naiste ja laste kroom- ja shewroosaapaid, samuti sandaale ja meeste juhtsaapaid.

Nõudke igast kauplusest ja lanõusid kaitsemärgiga:

„ESTOKING“
TALLINN

Suurmüügi ladud: **Tallinnas**, Suurel Karja tän. nr. 18. Kõnetr. 15-27.

Wabrikud töötawad kõige uuemate masinatega ja erieadlaste juhatusel.

Nahawabrik

„SAKALA“

Rakweres, Narwa tän. nr. 25 Kõnetr. 20.

Nahawabrik

„EESTIMAA“

TALLINNAS,

Baltiski maant. nr 49. Kõnetraat 3-75

Walmistatakse igat seltsi pealis- ja alusnahku parematest sise- ja väljamaa tooresnahkadest.